

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE'DE SERBEST BÖLGELER

26 MAYIS 2021

Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırımlar ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Serbest Bölge Tanımı

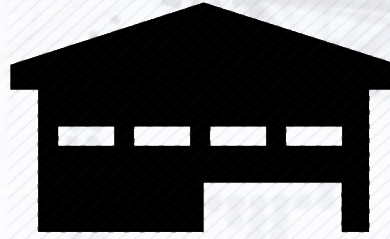

Uluslararası Ticarete
Yönelik Planlı Yatırım
Alanları

Üretim, Alım- Satım ve
Hizmet Faaliyetleri

Serbest Bölge

Türkiye Gümrük Bölgesi Dışı

Vergisel Teşvikler

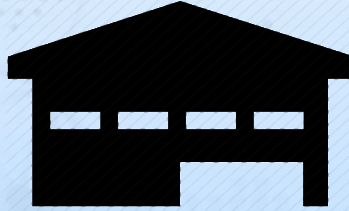
T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Serbest Bölgelerde Dış Ticaret Rejimi

Serbest bölgeler ile diğer ülkeler arasındaki ticarete Dış Ticaret Rejimi uygulanmaz. Ancak, serbest bölgelere mal girişi gümrük gözetimine tabidir.

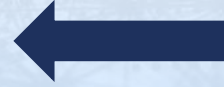

**SERBEST
BÖLGELER**

Yurtdışından serbest bölgelere girişte
Gümrük Vergisi ve KDV alınmaz.

Gümrük rejimleri açısından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında, menşe hükümlerinin uygulanması bakımından ise Türkiye Gümrük Bölgesi sayılır.

Gümrük Vergisi ve KDV
Türkiye Gümrük Bölgesine girişte alınır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

18
Serbest
Bölge
24 bin
dönüm

1.900
firma
(500 yabancı)

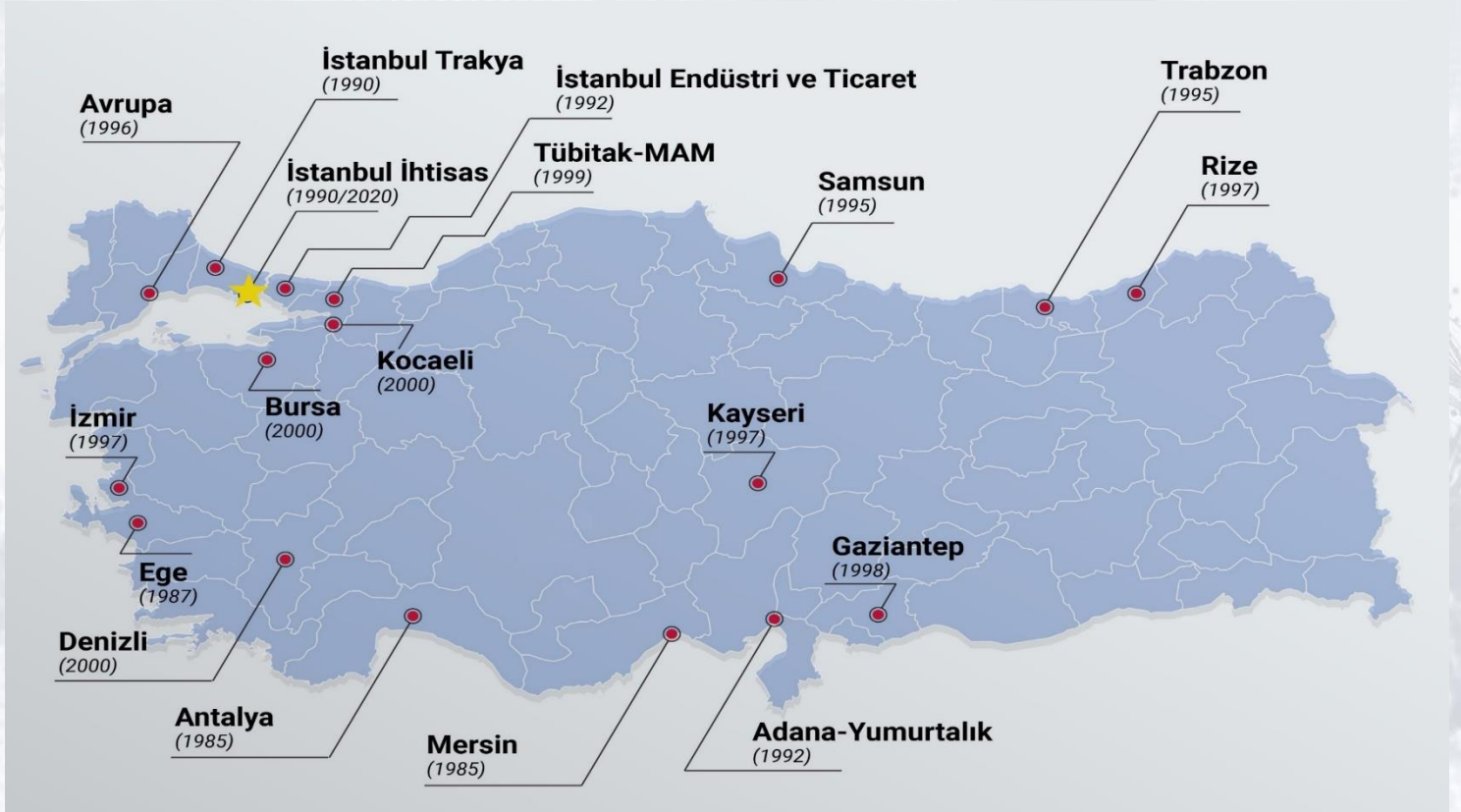
İstihdam
80 bin

7,7
milyar USD
İhracat

22 milyar
USD Ticaret
Hacmi

% 70
İhracat
Oranı

Serbest Bölgelerin Genel Görünümü

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa göre kurulan serbest bölgelerin amaçları

- İhracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek
 - Doğrudan yabancı yatırımları hızlandırmak
 - Teknoloji girişini hızlandırmak
 - İşletmeleri ihracata yönlendirmek
 - Uluslararası ticareti geliştirmek
- ✓ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda, 2004 ve 2008 yıllarında yapılan değişiklikler ile sadece üretim faaliyetinde bulunan kullanıcılara gelir/kurumlar vergisi muafiyeti ile gelir vergisi stopaj istisnası getirilmiştir.
 - ✓ Ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli bir şekilde temin etmek ifadesi serbest bölge amaçları arasından çıkarılmıştır.
 - ✓ Bu suretle, serbest bölgelerde 2002 yılında %37 olan İhracatın Toplam Satışlar içindeki payı %70'e yükselmiştir.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Serbest Bölgelerde Uygulanan Teşvikler

Vergisel Destekler

Gelir/Kurumlar Vergisi

Gelir Vergisi Stopajı
İstisnası

Gümrük Vergisi

KDV

Damga Vergisi, Resim,
Harç

Emlak Vergisi

İstihdam Destekleri

**Nitelikli Personel
Ücret Desteği ***

Aylık en fazla 1.250
ABD doları olmak
üzere, 10 Kişi için
ücretin %50'si

Finansal Destekler

Kira Desteği (%50) *

**Sigorta Primi İşveren
Hissesi Desteği ****
(Asgari ücrete
tekabül eden kısmı)

Faiz Desteği **
(TL kredilerinde 5
puan, döviz
kredilerinde 2 puan)

Altyapı Destekleri

**Bölge Kurucu ve
İşletici Şirketler için
Faiz/Kar Payı
Desteği***

Yatırım tutarının
%50'sini geçmemek
koşuluyla 10 Milyon
ABD dolarına kadar
kullanılacak
kreditinin faiz
giderlerinin %50'si

Diğer Destekler

**Mal ve Döviz
Kazandırıcı
Hizmet
Sektörlerinde
İhracata Yönelik
Devlet Destekleri**

* Yalnızca İhtisas Serbest Bölgelerinde uygulanmaktadır.

** Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında İhtisas Serbest Bölgelerinde bilişim ve yazılım üretimi gerçekleştiren firmalar yararlanmaktadır.

- **Azaltılmış Bürokrasi:** Başvuru, izin ve yönetim süreçlerinin tek elden gerçekleştirilmesi sebebiyle dinamik bir yönetim anlayışı bulunmaktadır. Hizmetler, bölgeyi kurup işletmekle yükümlü özel şirketler tarafından verilmektedir.
- **Süre Kısıtlaması Olmaması:** Serbest Bölgede depolanan mallara ilişkin herhangi bir süre kısıtlaması bulunmamaktadır.
- **Kar Transferi:** Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç veya gelirler herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaksızın transfer edilebilir.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Serbest Bölge Kuruluş Modeli

1985

Kamu Arazisi
+
Kamu
Altyapı
Yatırımı

- Mersin (1985)
- Antalya (1985)

1990 -
2000

Kamu
Arazisi
+
Özel Altyapı
Yatırımı

- Ege (1989)
- İst. AHL / İstanbul ihtisas (1990)
- Adana-Yumurtalık (1992)
- Trabzon (1995)
- Samsun (1995)
- Rize (1997)
- Tübitak-MAM Teknoloji (1999)
- Kocaeli (2000)

1990 -
2000

Özel Arazi
+
Özel Altyapı
Yatırımı

- İstanbul Trakya (1990)
- İst. Endüstri ve Ticaret (1992)
- Avrupa (1996)
- İzmir (1997)
- Kayseri (1997)
- Gaziantep (1998)
- Denizli (2000)
- Bursa (2000)

- Serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.
- Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca veya özel sektör eliyle kurulmasına ve işletilmesine Cumhurbaşkanınca izin verilir.
- Bölgenin faaliyete geçebilmesi için etrafının çevrilmesi ve bölgede ihtiyaç duyulan Serbest Bölge Müdürlüğü, Gümrük Müdürlüğü, Gümrük Muhafaza Müdürlüğü'nün kurulması gerekir.

**Kuruluş
Başvurusu**

- Kamu ya da Özel teşebbüs başvurabilir.
- Başvurunun Değerlendirilmesi (Fizibilite/Teknik ve Ekonomik Kriterler)

**Mevzuat
Süreci**

- Protokolün Düzenlenmesi
- Cumhurbaşkan Kararı (Sınırlar, Bölge Kurucu İşletici - BKİ)

**Sözleşme
Tanzimi**

- BKİ ile Sözleşme Yapılması (Özel Hukuk Alanı)
- BKİ tarafından Altyapı Yatırımlarının Yapılması

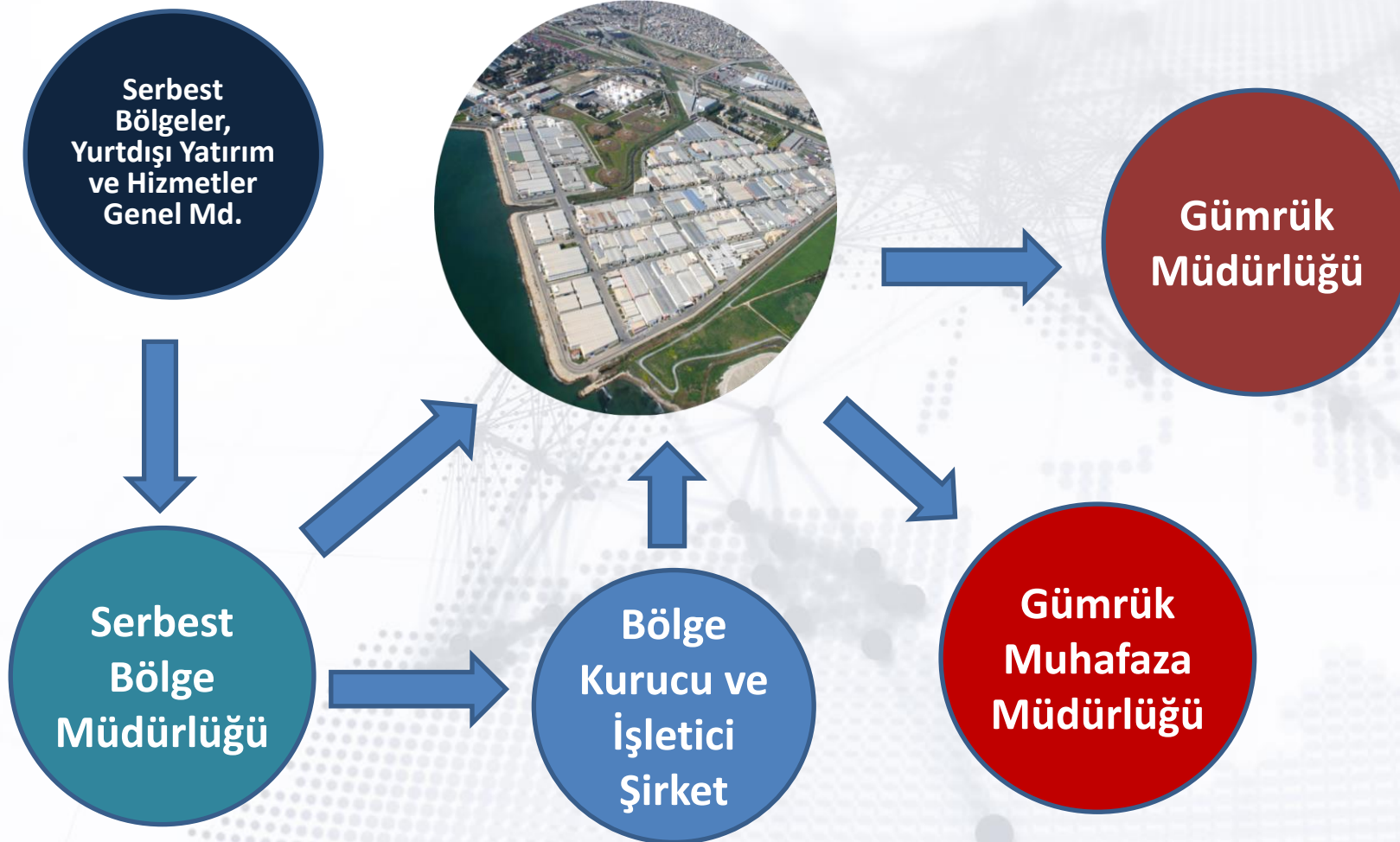
Fiili Açılış

- Çit çekilmesi ve İdari Binaların İnşası
- Resmi Kurumların Teşkili
- Bölgenin Resmen Açılışı

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Serbest Bölgelerin İdaresi

- ✓ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu (1985)
- ✓ Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği
- ✓ Cumhurbaşkanı (Bakanlar Kurulu) Kararları
- ✓ Gümrük mevzuatı
- ✓ Genelgeler

Kimler başvurabilir? Gerçek veya tüzel kişiler

Başvuru ücreti: 5.000 dolar veya karşılığı TL → TCMB - Serbest Bölgeler Özel Hesabına yatırılır.

Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu → Serbest Bölge Müdürlüğüne teslim edilir.

Ticaret Bakanlığı, Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü tarafından yapılan değerlendirme sonucunda “Faaliyet Ruhsatı” verilmesi uygun görülenler için **işyeri kira sözleşmesinin bir örneği ile diğer belgeler için 30 günlük süre tanınır.**

Süre dahilinde belgelerini tam olarak teslim edenler için **Faaliyet Ruhsatı düzenlenir.**

Belgelerin süresi içinde gönderilmemesi halinde hak kaybedilir, başvuru ücreti iade edilmez.

Başvurunun değerlendirilmesi sonucunda Faaliyet Ruhsatı verilmesi uygun bulunmayanlara bu durum yazılı olarak bildirilir ve yatırılan başvuru ücreti iade edilir.

Üretim

- Yatırımcı 45 yıl
- Kiracı 20 yıl

Alım-Satım ve diğer faaliyetler

- Yatırımcı 30 yıl
- Kiracı 15 yıl

Kamu arazisi üzerine
kurulu serbest
bölgelerde

yatırımcı kullanıcılar tarafından inşa edilen üstyapılar ruhsat süresi sonunda Hazine'ye intikal etmektedir.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Faaliyet Gösterilen Başlıca Sektörler

Makine ve teçhizatlar, Hava ve uzay taşıtları, Tıbbi aletler, Motorlu taşıtlar, Kimyasal madde ve ürünler

Kuruluş	1987
Mülkiyet	Kamu
Toplam Alan	2,2 milyon m ²
Kullanılabilir Alan	1,8 milyon m ²
Doluluk Oranı	% 95,5
İstihdam	20.731

Ticaret Verileri (2020)	USD
İhracat	1.955.193.533
İthalat	1.067.600.225
Yurtiçi Satış	364.543.987
Yurtiçi Alış	461.806.839
Ticaret Hacmi	3.848.935.296
Net İhracat	887.593.308
İhracat Oranı	%84,3

Firma Sayısı	Kiracı	Yatırımcı	Toplam
Yerli	54	34	88
Yabancı	33	45	78
Toplam	87	79	166

Ege Serbest Bölgesi

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Faaliyet Gösterilen Başlıca Sektörler

Gıda, Tekstil, Kimya, Metal Sanayi

Kuruluş	1983
Mülkiyet	Kamu
Toplam Alan	836 bin m ²
Kullanılabilir Alan	625 bin m ²
Doluluk Oranı	% 98,8
İstihdam	10.265

Ticaret Verileri (2020)	USD
İhracat	1.047.500.577
İthalat	728.693.690
Yurtiçi Satış	323.134.811
Yurtiçi Alış	421.634.121
Ticaret Hacmi	2.520.963.199
Net İhracat	318.806.887
İhracat Oranı	%76,4

Firma Sayısı	Kiracı	Yatırımcı	Toplam
Yerli	150	148	298
Yabancı	79	36	115
Toplam	229	184	413

Mersin Serbest Bölgesi

**T.C. TİCARET
BAKANLIĞI**

TEŞEKKÜRLER

Bora Esen
İhracatı Geliştirme Uzmanı

TİCARET BAKANLIĞI
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü
Hukuk İşleri ve Mevzuat Dairesi

esenb@ticaret.gov.tr

+90 (312) 204 93 95